

New Wave – forsøg på fastholdelse af en bølge

af Charlotte Rørdam Larsen

»Svaret blæser ikke i vinden,
det eneste som blæser i vinden
er blade og den slags«.

(Geldof fra Boomtown Rats)

I punken og new wave musikken er 60'ernes visioner, drømme og forhåbninger lagt på is. Nu brænder neonsolen på betonen, der er befolket med mennesker, der ikke tør tro på dagen imorgen:

»Og der stod jeg med min kuffert
og ku' ik' si' et ord
for du' den jeg elsker højest
men du ved at jeg tror,
at jeg blev født i et S-tog
må altid afsted,
imorgen har jeg aldrig
turdet tælle med«.

(Malurt fra Vindueskigger)

Som et eksempel på at 60'ernes billedverden lever videre side om side med 80'ernes »snapshot«-tekster, kan nævnes Pink Floyds dobbeltalbum »The Wall«. »The Wall« er historien om Pink's liv – hans opvækst fra fødslen, skolen, ungdommen – altsammen beskrevet som sten i en mur som bygges op omkring ham, og som tilsidst bliver så massiv, at han er helt afsondret fra verden – han går ind i en psykose. Det lykkes ham at bryde ud af denne, og få muren brudt ned. »The Wall« er (nærmest i bogstavelig forstand) et monument over 60'ernes (og 70'ernes) symbolverden: Forestillingen om muren som den enkeltes panser (antipsykiatridebatten), muren som symbol på fremmedgørelse, som symbol på magten, på storbyen – og altså frem for alt: Muren der skal og *kan* brydes ned.

Det er helt tydeligt, at denne form for symbolik går lige ind i græsrodderne, der da osse har taget den op (»Vær ikke bange for at løbe panden mod en mur, hvem siger det er muren der holder?« – Undertekst på Københavns hoved). Eller som

nedenstående illustration viser: »Muren« kan væltes, hvis blot man melder sig ind i SUF.

Men nu er der jo bare det ved den historie, at selv om SUF har eksisteret siden 60'erne, så er »muren« der endnu. I den forbindelse skal det osse nævnes, at mens »de-stadig-unge-af-sind-oprørere« har taget nedbrydningen af muren til sig som parole, så har den yngre generation bidt sig fast i brudstykket: »We don't need no thought-control« fra en af teksterne i »The Wall«; en sætning, der præcist udtrykker den anarkistiske (livs)holdning i punkkulturen.

Punkerne venter ikke på, at muren skal blive brudt ned – de forventer det heller ikke. De bruger muren her og nu til Graffiti – og murstenene og brostenene er afløst af fliser – de bare

Socialistisk Ungdomsforening

kolde flader, der giver associationer til pissoirs, undergrundsstationer o.s.v. Motiver der ikke lever håb om noget eller nogen på den anden side. Flisemotivet er taget op i variationer på de hjemlige covers. Disse holdes iøvrigt ofte i kontrast – eller kontrasterende farver. Technicolour og farveeksplosionerne er væk – i stedet afslører røntgenbilleder samfundets bylder.

Punkkulturen er ved at være et etableret studieobjekt idag: Punkten var en offerkultur, hvor punkerne udstillede sig selv som ofre – så det sås! No Fun, No Future – paroler, der stod i grell modsætning til 60'ernes mod(s)kultur, som punkerne ellers hev frem, hvad angik musikken. Den musikalske lighed med 60'erne bestod i: En ikke solistisk præget musik (og dermed) ingen bearbejdelse af det musikalske materiale, få akkorder, guitar musik, en kollektiv musik, der benyttede sig af hvad man kunne kalde miljønære tekster.

De nye træk i forhold til »Who« og andre modgrupper var, at den forvrængede lyd var tilstræbt, at teksterne var uden forhåbning, at trommerne havde en gennemgående rytme uden flotte og ambitiøse overgange, at bassen var maskinpistolagtig, at numrene var uden dynamiske udsving, at pulsen nærmest var en løbepuls, og at sceneshowet byggede på musikere som ofre – ingen stjernedyrkelse her.

Punken lever idag videre i submiljøer. I sin »rene« musikalske udtryksform var den uegnet som plademusik på grund af sin provokerende lyd. Men osse i en anden forstand var punken uegnet som skivekultur: Punkernes afstandtagen fra stjernedyrkelse – deres insisteren på at musikeren i modsætning til 60'ernes musikere blot var en fra »menigheden« synliggjorde en modsætning, som egentlig altid har ligget i rockmusikken. Rockmusikerne havde nemlig altid følt sig – og var blevet opfattet – som repræsentant for ungdommen. På trods af, at musikeren ligeså snart han(!) blev stjerne totalt fjernede sig fra en almindelig ung livsstil. Kunne punkmusikeren stadig være repræsentant for udstødte unge, når han skrev kontrakt med pladeselskaberne, og sikrede sig selv økonomisk? En del af punkgrupperne tog konsekvenserne af denne problemstilling som altså handlede om deres troværdighed som punkrepræsentanter. F.eks. opløste Sex Pistols sig selv, da de syntes at idoldyrkelsen tog overhånd – andre bands valgte at indspille på det væld af små nye pladeselskaber, der er opstået i England siden opkomsten af punkkulturen.

De store pladeselskaber valgte at satse på new wave-musikken. »Det er derfor branchen har blødt punk op med betegnelsen new wave. Under denne betegnelse smugles mere professionelt afsløbne og danserigtige musikere ind i sagen. Bevægelsen fra punk til new wave har i stigende grad hæftet de autentiske punkmusikere af« (Hans-Jørgen Nielsen, Politisk Besyv s. 57-58).

Det er rigtigt, at new wave er en federe fidus for pladeselskaberne, og det er rigtigt, at mange af punkbandene er bukket under i den benhårde konkurrence – men det er forkert udelukkende at betragte new wave-musikken som en udvanding af punkkulturen. Der er nemlig tale om to forskellige fænomener. Og om at historien har gentaget sig. Punkkulturen var en arbejderklasse og en fritidskultur, knyttet til England – altså en parallel til 60'ernes beat-musik og den engelske modscene. Dengang blev den amerikanske hippiekultur – en mellemlagskultur – modscenens banemand. Hippiekulturen var ingen fritidskultur – man var hippie hele døgnet – og det kunne man være, fordi det var en mellemlagsbevægelse, knyttet til colle-

New Wave

Bevægelse – d.v.s. ingen musikalske enhedstræk. Ingen samlet platform.

1. New Wave med punkudgangspunkt:

Stranglers, Jam, XTC m.fl.

Musikalsk materiale udvidet og musikere mere virtuose set i forhold til punken. Især engelsk.

2. Art New Wave:

- a. Den sofistikerede ener: (David Bowie), Nina Hagen, Iggy Pop, men kan sådanne individualister overhovedet sættes i bås?
- b. Future, avantgardistisk (dadaistisk) præget musik. (David Bowie) Talking Heads, B 52, DEVO, Pere Ubu, New Order (Kliché).

3. New (Wave) Pop:

Musikeren som underholder, popentusiast. Ingen frontkæmperrolle, ingen entydighed hvad teksterne angår, men ofte med ny lyd.

Elvis Costello, Police.

ges og universiteter. Steder, hvor man kunne iføre sig flagrende gevandter og fyre fede, når man havde lyst – ikke kun i weekenderne.

Overfor denne mellemlagskultur reagerede dele af mods scenen ved at blive »skinheads« – d.v.s., at de for at afgrænse sig overfor hippierne lod sig plydse – og som yderligere protest mod de mandlige hippiers (ydre og indre) feminisering (=blødsødenhed), dyrkede traditionelle mandeinteresser: Pubbesøg, fodbold o.s.v. Musikken var »beton-rock« – en grell modsætning til den syrede west-coast musik.

Og hvordan har historien så gentaget sig? Jo, new wave er oprindelig en bevægelse – opstået i New York blandt kunstnere, som var inspireret af grupper som Velvet Underground og dennes tilknytning til popart (Andy Warhole) samt avantgardemusik. Velvet Underground var en undergrundsgruppe, der dyrkede en særpræget, monoton musik. Foruden denne inspirationskilde (der også kom helt konkret til udtryk via musiker gengangere indenfor stilarterne) var new wave-folkene stærkt inspireret af dadaismen.

Dada var en kunstretning, som opstod i 1916, under indtryk af første Verdenskrig. Den så det som sit mål at afdække det absurde i den vestlige civilisation – for dadaisterne var kunsten død og samfundet bankerot, tilfældet skulle råde i stedet for fornuften, fordi det uberegnelige kunne rumme flere muligheder end klogskaben der havde spillet fallit. Foruden at male skæg på en kopi af Mona-Lisa, arbejdede dadaisterne

med collager, med genbrugsmaterialer, brugte billetter, snørebånd, urin o.s.v. Forøvrigt var også poparten inspireret af dadaismen – her arbejdede man videre med fotomontage, anvendte skrot til skulpturer og anvendte ellers fortærskede eller banale motiver på en ny måde.

Det siger næsten sig selv, at new waven med denne baggrund var en middelklassekultur. Og det er på denne baggrund, jeg hævder historien gentager sig – fordi new wave til en vis grad har overtaget punkscenen – og fordi en hel del af de oprindelige punkere idag er blevet skinheads, og hører »heavy metal« 80'ernes beton-rock.

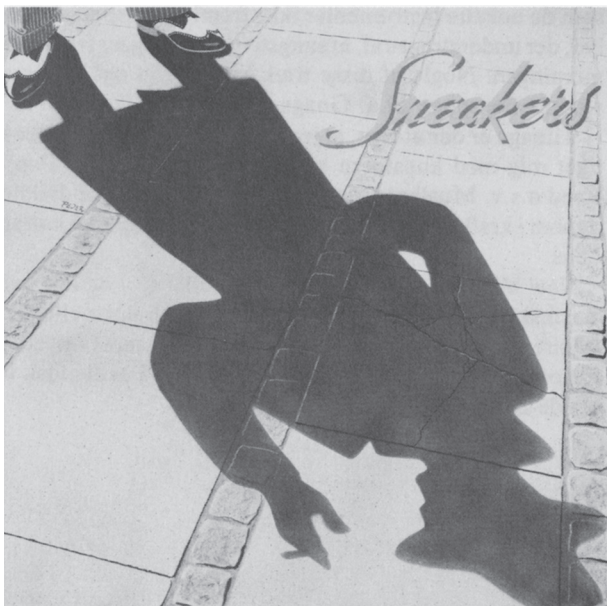
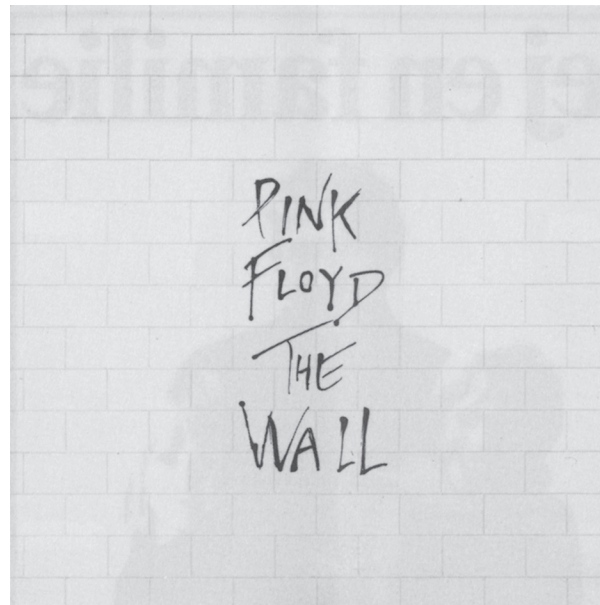
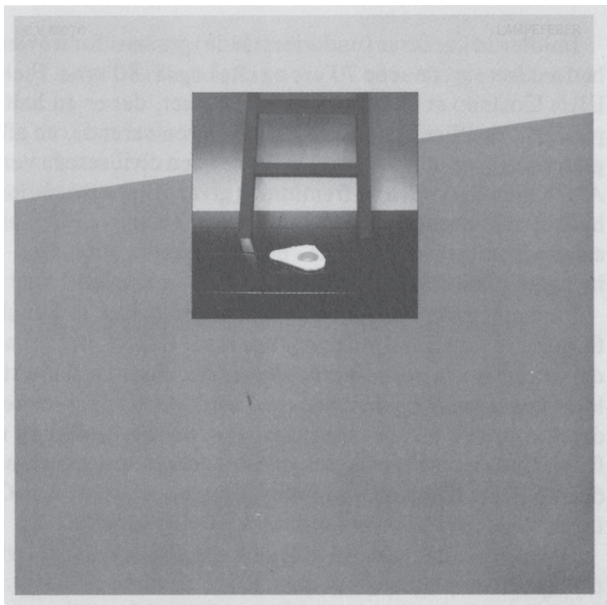
Dette er det ideologiske udspring for new wave bevægelsen. Hertil kommer så, at der allerede fra 1977 skete en musikalsk udvikling af punkmusikken, der gik på, at visse grupper (Strabglers, Jam og XTC) begyndte at eksperimentere musikalsk og altså dermed tilnærmede sig den amerikanske new wave, der aldrig havde haft den erklærede antivirtuositet som ideal.

Med disse forskellige baggrunde er det også lettere at forstå tilsyneladende modsætninger, der ligger mellem new wave og punk: Musikalsk går modsætningerne på punkens guitarlyd overfor new wavens brug af keyboards, punkernes paroletekster overfor new wavens nedkølede, intellektuelle og til en vis grad indadvendte tekster, punkens antivirtuositet overfor new wavens eksperimenterende brug af forskellig elektronik blip-blop samt monotoni. Ligeledes er der forskel på at kalde sig Johnny »Rotten«, Sid »Vicious« (ondskabsfuld) – og så de mere »dannede« navne som »Pere Ubu« (navnet på et dadaistisk teaterstykke), »Joy Division« (kælenavn for de tyske soldaters bordeller i KZ-lejrene) – som iøvrigt har skiftet navn til »New Order«! Disse tendenser findes også på den hjemlige scene, hvor en gruppe som Ballet Mechanique helt eentydigt opfatter sig som frontkæmpere i bedste avantgardestil.

Overfor den avantgardistiske del af new wave-musikken findes den mere slebne form: Her kan man fremhæve gruppen »Police«, der på grund af deres tekniske færdigheder og utraditionelle sammenstillinger af forskellige stilarter har fået både anmelder- og publikumssucces. Hvor den oprindelige new wave udtrykte desperation både i tekst og musik – og hvor collageagtige øjebliksskildringer var en del af billedet på livet i storbyerne, har »Police« valgt en collageagtig flot musikstil. Her er ingen avantgarde-fine-fornemmelser, »Police« er

New Wave som varemærke for pladeselskaberne:

1. Tilbagevenden til mindre solistisk præget gruppemusik (= nye grupper/navne kan lanceres).
2. Fusionsegnet varemærke (= rammer ind i flere publikumsgrupper).
3. Intet specielt tekstindhold (= ingen begrænsninger i hvad der kan lanceres som new wave).
4. Ingen eentydig musikalsk stil (= 3).
5. Ingen krav om miljønærhed (= mere professionel holdning end punken).

New Wave æstetikken koketterer med flisemotivet.

lej en familie

ELMER FAMILIER er en ideel kombination af rart familieliv og enestående miljø.

• Lej en familie og vælg det sted du altid har drømt om. skønt enfamiliehus/stor terrasselejlighed/hyggeelig bondegård. Alt udstyr.

• Eller lej en familie med hjem.

• Lej en familie og planlæg dit eget week endophold. f.eks restaurantbesøg/hjem mehygge/biludflugt.

• Lej en familie til endagsbesøg. Tivolitur /fødselsdag /indkøb.

Alle ELMER FAMILIER
har komplet video udstyr

Elmer Familier

Fup eller fakta?

namnam for ethvert pladeselskab, fordi deres nye musikalske fusioner rammer ind i mange publikumsgrupper på een gang.

Som allerede antydnet i artiklen, har en del af rockpublikumets krav til stjernerne siden opkomsten af beatkulturen været, at musikerne i en eller anden forstand fremstod som »antikommercialister«. I det øjeblik musikerne virkede alt for business-money-makers, mistede de deres troværdighed, og gik over i »pop«-rock-kategorien (ABBA). Paul McCartney og Elton John er eksempler på stjerner, der hele tiden bevæger sig i nærheden af denne grænse.

Imidlertid har disse (underforståede) grænser for troværdighed ændret sig i de sene 70'ere og altså også i 80'erne. F.eks. er Elvis Costello et eksempel på en musiker, der er en helt klar popfyr – og alligevel – hans tekster er ironiserende, en affotografering og en afdækning af rollerne i den civiliserede verden. Alene mandens navn og fremtoning giver 50'er associationer – hvilket vel nærmest tæller med på pop-siden – på den anden side, udkommer han på Stiff – et af de såkaldte »indees« – uafhængige pladeselskaber der er skudt op i England efter '76.

På den danske scene er new wave-grupperne ved at skyde frem for alvor. En af veterangrupperne, Kliché, har udtalt, at de betragter sig som antimusikere, der ligesom dadaisterne laver kunst mod kunsten. Seneste (medie)skud på stammen, er den føromtalt »Ballet Mechanique«, der har hentet sit navn fra en fransk avantgardefilm, og som i deres sceneshow arbejder med film, lysbilleder og ballet. En gruppe som Warm Guns tager mere fat i poptendenserne – færdigt arbejde.

Heroverfor står new wave lyden, der efterhånden eftertrages og –laves på mange plader: Riffs, en mere nedkølet lyd i den forstand, at der økonomiseres med virkemidlerne, ligesom de enkelte instrumenter ikke fremhæves specielt – en tæt lyd, der understreges af, at sangstemmerne ligger langt tilbage i mixningen. Nogle af disse træk kan iøvrigt også spores hos »gamle« grupper, bl.a. Gnags.

Tilbage er der at sige, at jeg i denne artikel ikke har beskæftiget mig med kunstnere som David Bowie, Iggy Pop, Lou Reed o.s.v. Musikere, der har betydet meget for udviklingen, og som i kraft af deres stærkt individuelle præg ikke kan sættes i bås.

New Wave musikken har mange udtryk – og det kølige i musikken understreges af solbriller, satinbukser eller læderhylstre, neon og nylon og gummisko – hos de mest wavede. Det er børn af storbyen. Det er dem der går på sydlandsk inspirerede caféer. Italiano Moderno.

